

Solvarmeanlæg i Dronninglund: Ja eller nej

Af Ole Torp

oletorp@nrdc.dk

Ja eller nej til et solvarmeanlæg i Dronninglund. Det bliver det store spørgsmål på den ekstraordinære generalforsamling i Dronninglund Fjernvarme onsdag d. 4. maj

Solvarme i Marstal

I Marstal har man et stort solvarmeanlæg, som dækker 30% af varmebehovet i området (Marstal og nabo-byen Græsvænge). Fra 1. maj til 1. oktober dækkes faktisk 100% af borgernes forbrug af solvarme. Allerede i 1997, da anlægget var af en størrelse, så det kunne dække 13-15% af varmekonsumet, fik man tildelt Miljøforbedringsprisen, hvor det i begrundelsen for tildelingen bl.a. hed: "Solvarmeanlægget i Marstal er et prisværdigt eksempel på anvendelse af vedvarende energikilder i forbindelse med traditionel energiforsyning."

Den løbende debat

Skal Dronninglund - i lighed med Marstal - føjes til den voksende række af bysamfund, som baserer en stor del af deres energiforsyning på vedvarende energikilder, og skal driftsleder Johan Frey og driftsassistent Jon G. Hansen (se billede på forsiden) til at styre et solvarmeanlæg? Det afgøres på den ekstraordinære generalforsamling i Dronninglund Fjernvarme d. 4. maj. Men debatten har været i gang i et godt stykke tid. Hvert år siden 2006 har den årlige generalforsamling bekræftet, at bestyrelsen skulle arbejde videre med projektet. På et borgermøde i Sognegården i februar i år var der en livlig debat, som især drejede sig om økonomien bag projektet, og siden da har bl.a. ØA bragt artikler om projektet. En folder om projektet og

den ekstraordinære generalforsamling uddeles netop i denne uge.

Ib Hansen

Ib Hansen, som er en af forbrugerne hos Dronninglund Fjernvarme, har følgende bemærkninger til solvarmeanlægget:

"Nu er tiden kommet til der skal tages en meget stor beslutning i Dronninglund. Den 4. maj skal vi tage stilling til, om vi vil bruge 104 millioner kroner på verdens største solfanger, eller om vi vil leve videre med det eksisterende naturgasanlæg og afvente, at lovgivningen bliver tilpasset, således vi kan vælge andre alternativer, som f.eks. flis eller halm.

Regeringen har med Energi-strategiplan 2050 åbnet op for, at lovgivningen ændres således, at der bliver frit brændselsvalg for anlæg med maks. indfyret energi på 20 MW. Dronninglund Fjernvarme kan holdes under dette og vil derfor kunne etablere en biomassekedel til hel eller delvis dækning af varmebehovet. Ud fra de nuværende brændselspriser, vil en biomassekedel (flis eller halm) til en investering på under 25 mill. kr. give en årlig besparelse på ca. 5.7 mill. kr. pr. år svarende til 4.300,- kr./år pr. forbruger. Der kan selvfølgelig ikke gives garanti for, at prisen på flis eller halm ikke stiger i fremtiden, og der kan heller ikke garanteres, at disse former for brændsler også vil være afgiftfrie i fremtiden. Men man begynder dog på et niveau, der pr. husstand ligger ca. 4.000,- kr. billigere pr. år end, hvis man satser på solfangeranlægget.

Bestyrelsen påpeger, at vi ved etablering af et solfangeranlæg forlods betaler for varmen i de næste 25 år. Desværre er dette ikke korrekt, der er mange usikker-

heder omkring varmeprisen i Dronninglund, også efter etablering af solfangerne og det dertil hørende varmelaager med varmepumper, transmissionsledninger m.m. Desuden dækker solfangeranlægget kun halvdelen af varmebehovet i Dronninglund.

Indføres der frit brændselsvalg, går staten glip af energifgifter på 4,2 mia. kr., hvis alle skifter fra naturgas til afgiftsfrie energikilder. Der er allerede forslag oppe på en løsning af dette, man vil blot flytte afgiften fra produktionsleddet til forbrugsleddet, det vil sige, at man vil lægge afgiften på varmekonsumet /måleren svarende til det princip, der anvendes for el-måleren. Derved får staten stadig afgifts-indtægten uanset, hvilken brændselstype der anvendes til produktion af varmen. Der vil sikkert blive indført visse lempelser for vedvarende energikilder, men det er op til politikerne at bestemme, hvordan kagen skal deles, der vil derfor være stor risiko for, at der også kommer afgift på solvarmen.

Bestyrelsen havde lovet, at der inden den besluttende generalforsamling skulle være en løsning på afgiftsfritagelsen på det el, der skal anvendes til varmepumperne. Dette er endnu ikke på plads.

Så vidt jeg har fået oplyst, påtænkes det derfor i stedet at anvende absorptionsvarmepumper, disse er dog ikke normale til denne funktion og har kun været anvendt på meget få anlæg i Danmark. På kraftvarme-værket i Bjerringbro har man i over 3 år prøvet at få en absorptionsvarmepumpe til at fungere til at udnytte varmen i røggassen, dette anlæg fungerer stadig ikke tilfredsstillende. Det vil kræve ny ud-

vikling med absorption at hæve temperaturen på vandet i lagertanken op til en fremløbstemperatur på ca. 80°C. Desuden vil denne type varmepumpe også kræve tilført energi i form af høj temperatur varme, hvor skal det komme fra?

Det er muligt, at et solfangeranlæg er et godt alternativ til naturgas, og det kan godt være, at fremtiden vil vise, at det er den rigtige beslutning. Jeg mener dog, at det er en meget stor risiko, som forbrugerne i Dronninglund løber med så stor en investering. Vi risikerer at komme med på samme hold som barmarks-landsbyerne, som er så forgældede, at varmen i en normal bolig ofte er på over 30.000,- kr. pr. år.

Jeg mener, at det er bedre at klappe hesten og afvente regeringens udspil omkring frit brændselsvalg og afgiftsoplægninger, inden vi tager beslutning. Det må være en god strategi at satse på flere energikilder. Ved at opføre en biomassekedel har vi to brændsler, derudover kan vi f.eks. investere i en el-keedel, som kører på vindmøllestrøm og evt. et mindre solfangeranlæg, der kan levere varmen om sommeren. Ved at satse på flere energikilder, kan vi for en langt mindre investering optimere varmeproduktionen og anvende den energikilde, der er mest økonomisk. Desuden kan vi i fremtiden løbende følge med i den teknologiske udvikling uden at være bundet til en uoverskuelig gæld.

Dronninglund er jo ikke Verdens største by. Hvorfor skal vi så have Verdens største solfanger? Hvis solenergi skal fremmes, skal der selvfølgelig nytænkning og udvikling til. Netop fordi det er et risikofyldt projekt, hvor man gerne vil have praktisk erfaring i fuld skala, har Staten bevillet et tilskud på 18 mill. kr., men på trods af dette er risikoen for forbrugerne i Dronninglunds altså 86 mill. kr. svarende til ca. 64.000 kr. pr. husstand. Der må være nogle større byer, der kan løfte opgaven uden at løbe en så stor risiko pr. forbruger."

Bestyrelsens kommentarer

ØA har forelagt Ib Hansens indlæg for bestyrelsen for Dronninglund Fjernvarme, og her er deres kommentarer hertil:

"I stedet for at træffe beslutning om etablering af solvarmeanlæg nu peger Ib Hansen i sit indlæg på at antage en afventende holdning og se, hvorledes Regeringens Energi-strategi 2050 bliver endelig udformet, og så eventuelt satse på, at der bliver etableret frit brændselsvalg for værker under 20

MW indfyret effekt.

Dette er ikke noget nyt, idet spørgsmålet om andre brændsler også var oppe til drøftelse på generalforsamlingen i 2006. Dengang valgte generalforsamling i stedet at kigge fremad og basere den fremtidige varmeforsyning på delvis solvarme, dog således, at der samtidig gives rum for andre vedvarende energikilder herunder biogas. Beslutningen forudsatte, at varmeprisen kunne konkurrere med den eksisterende pris. Og det kan solvarmeprisen - oven i købet til den gode side. Hertil kommer, at projektet falder helt i tråd med kommunens planer for en fremtidig energiforsyning.

Regeringens Energi-strategi er ikke vedtaget af Folketinget og der er ikke en klar definition af, om Dronninglund Fjernvarme vil kunne ligge inden for de 20 MW. Den eksisterende indfyrede effekt på Dronninglund Fjernvarmes centraler udgør p.t. 35,76 MW. Foruden usikkerheden om Energi-strategi 2050 overhovedet bliver vedtaget, bliver frit brændselsvalg også afhængig af den fortolkning, der bliver lagt til grund omkring 20 MW indfyret effekt.

Som Ib Hansen rigtigt påpeger, er der ingen, der vil kunne forudse prisudviklingen på de alternative brændsler som halm, flis og træpiller. Det der imidlertid er klart og udtalt fra Regeringen er, at der vil blive pålagt energifgifter. Samtidig er efterspørgslen kraftigt stigende, så en stor del af leverancerne er baseret på import. I takt med de eksporterende lande selv satser på vedvarende energi, falder eksporten herfra. Således er det i dag svært at opnå leverancer fra Finland, og De Baltiske Lande omstiller i stor stil til eget forbrug af biomasse. Dette øger prisniveauet. Samtidig ved vi, at de store kraftværksblokke i Danmark vil omstille til biomasse. I den forbindelse vil "de små værker" komme under pres med hensyn til at kunne opnå leverancer.

Det frie brændselsvalg vil derfor, såfremt det bliver indført, kun give mulighed for at kaste sig over et brændsel, hvor prisen er reguleret af faldende udbud, kraftigt stigende efterspørgsel, knaphed og energifgifter.

Hvis man skal undgå fejlinvestering - og det er vigtigt - er det derfor bydende nødvendigt at satse på en energiform, der i fremtiden vil være rigeligt af, eksempelvis energien fra solen.

Ib Hansen peger på, at solvarme vil blive afgiftsbelagt ved at flytte afgiften til forbrugsleddet. Dette er ikke rigtigt. Energi-strategi 2050

foreslår en brændselsbase-ret afgift, men solvarme er ikke et brændsel, og vil derfor ifølge Energistyrelsen ikke blive afgiftsbelagt.

Hvad angår absorptionsvarmepumpen er der tale om en særdeles gennemprøvet teknologi. F.eks. har Thisted Varmeforsyning i mere end 20 år benyttet denne teknologi uden problemer i forbindelse med opvarmning af geotermisk varme. Funktionen her er den samme som i det planlagte projekt i Dronninglund. Derimod er der ikke tale om at benytte en varmepumpe som i Bjerringbro, hvor den er på røggas.

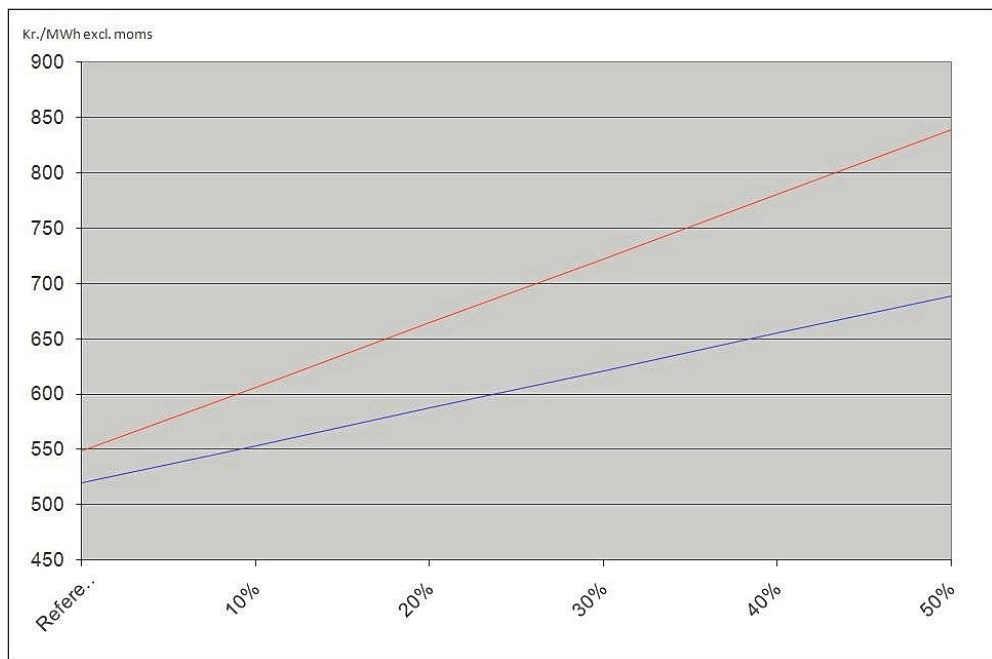
Det er rigtigt, som Ib Hansen foreslår, at satse på flere energikilder. Det er netop det projektet i Dronninglund går ud på. At supplere med en el-keedel kunne være en mulighed, men den vil kun fungere som el-regulering, når strømmen er meget billig, og leverer kun en brøkdel af værkernes varme steder, hvor el-patroner er installeret, da el generelt er et alt for dyrt brændsel.

Ib Hansen slutter med at konstatere, at det er et risikofyldt projekt, og forbrugerne bærer risikoen for 86 millioner. Det er ikke korrekt. De 86 millioner udgør prisen for anlægget. Staten har bevilget et tilskud, men tilskuddet skal ikke afdække en risiko, idet alle komponenter er velafprøvet teknologi. Vi havde derfor særdeles store problemer med at opnå tilskud. Tilskuddet er givet, fordi komponenterne er sammensat på en ny måde.

Hvis man beslutter sig for at vente, er det helt sikkert, at en eventuel fremtidig investering i solvarme vil blive meget dyrere. Investeringen vil være påvirket af en stigende rente, stigende råvarepriser (flere af kontrakterne er 2 år gamle), og stigende efterspørgsel på denne type energiproduktion. Hertil kommer, at tilskuddet bortfalder, og Dronninglund Fjernvarme vil fremover få sværere ved at opnå tilskud til investeringer.

I øvrigt er der ikke længere tale om verdens største solfangeranlæg. Andre steder i verden har overhalet os, medens vi har arbejdet. F.eks. er Marstal fjernvarme, der er en by på størrelse med Dronninglund, ved at udvide til samme størrelse, men de bygger en tank der er noget større. Til finansiering af deres udvidelse har de optaget et lån på 63 millioner ved en udvidelse af solfangeren fra 18.000 M2 til 33.000 M2.

Vi skal alle lytte til de unges ønske om fremtidig teknologi. Fremtiden tilhører ungdommen."

I denne såkaldte følsomhedsoversigt udarbejdet af den af generalforsamlingen udpegede revisor er den lodrette akse megawat-prisen for forbrugerne (excl. moms) og den vandrette akse er den procentvise stigning i brændselsprisen. Den røde linje er som det kører i dag - altså med udelukkende traditionelle brændsler. Den blå linje er med 50% traditionel brændsel og 50% solvarme.

FOTO: (PRIVATFOTO)